

Aan
Roelofs planontwikkeling
t.a.v. [REDACTED]

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle
T (038) 423 64 64
E info@ecogroen.nl
I www.ecogroen.nl

Notitie

Contactpersoon

[REDACTED]

Kenmerk

21-305

Status

definitief

Datum

14 juli 2021

Betreft

Onderzoek naar aanwezigheid van kleine marterachtigen op het Eeserwold te Steenwijk

Aanleiding en doelstelling

BügelHajema is in opdracht van Roelofs planontwikkeling bezig met de voorbereidingen voor een bestemmingsplanwijziging voor het Eeserwold te Steenwijk. Het plangebied omvat een toekomstig bedrijventerrein, een zandwinplas en een ecologische verbindingszone. Voor de procedure is het van belang om in beeld te brengen welke onder de Wet Natuurbescherming (Wnb) beschermde soorten binnen het plangebied aanwezig zijn en of er in de toekomst uitzicht is op het verkrijgen van ontheffing voor deze soorten. BügelHajema heeft daarom een beknopte natuurtoets opgesteld waarin de mogelijke effecten op beschermde soorten worden omschreven. Op basis van deze rapportage is Ecogroen gevraagd om nader onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van kleine marterachtigen en egel. Deze notitie beschrijft de methode en de uitkomsten van dit onderzoek. Bij het onderzoek is uitsluitend gekeken naar kleine marterachtigen en egel, andere onder de Wet natuurbescherming beschermde soorten en gebieden zijn in dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

Het plangebied "het Eeserwold" ligt ten noorden van Steenwijk (zie figuur 1) en is deels bestemd voor de inrichting van een bedrijventerrein. Het Eesermeer blijft als zandwinplas functioneren en de ecologische verbindingszone blijft in zijn huidige vorm bestaan en wordt als zodanig beheerd door Landschap Overijssel. Op het toekomstig bedrijventerrein zijn een tweetal percelen beheerd als tijdelijke natuur (zie figuur 1) deze percelen zijn grotendeels bedekt met opgaande begroeiing en ruigte. De andere percelen zijn regulier gemaaid met het oog op de voorgenomen ontwikkelingen. In het westelijk deel zijn al enkele kantoorgebouwen gerealiseerd, overige bebouwing ontbreekt. Met uitzondering van solitaire bomen en bomenrijen langs wegen zijn geen bomen aanwezig in het plangebied.

Notitie

Figuur 1 – Globale ligging plangebied (rood omlijnd) met percelen beheerd als tijdelijke natuur (blauw omlijnd). Bron achtergrond – satellietdata-portaal.

Onderzoeksmethode

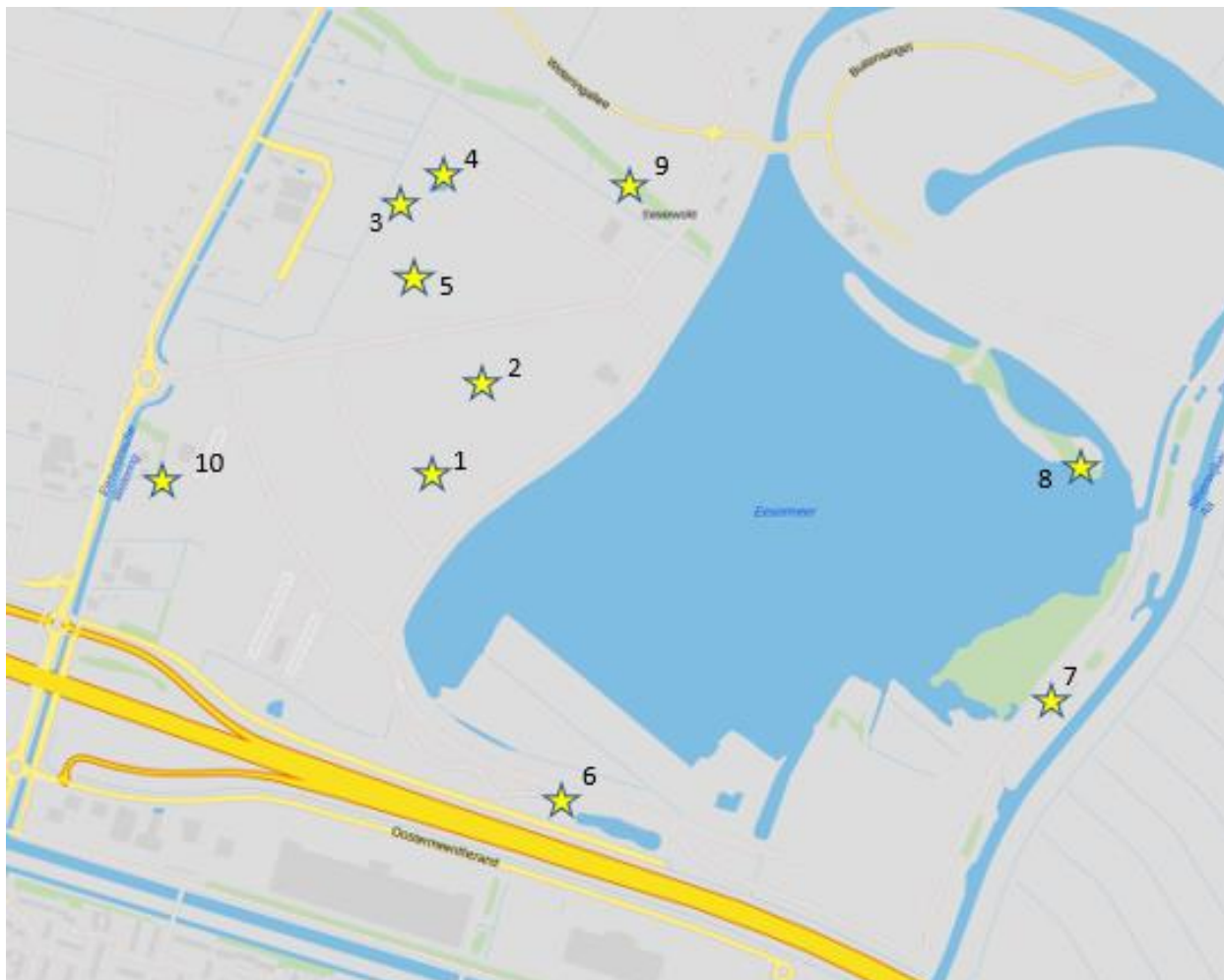
Literatuuronderzoek

Om de aanwezigheid of te verwachten (beschermde) waarden binnen de invloedssfeer van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of (beschermde) soorten bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFD). Verder blijkt uit de “Beknopte natuurtoets Eeserwold” van BügelHajema (2020) dat geschikt leefgebied voor kleine marterachtigen en egel aanwezig is in het plangebied.

Onderzoek kleine marterachtigen en egel

Om te bepalen of kleine marterachtigen en egel in het plangebied voorkomen is onderzoek uitgevoerd met behulp van cameravallen. Het onderzoek is in tweeën opgesplitst omdat er in een separaat traject reeds cameravallenonderzoek heeft plaatsgevonden op de twee als tijdelijke natuur beheerde percelen. In de periode van 6 tot en met 31 mei 2021 zijn vijf wildcamera's binnen de twee tijdelijke natuur percelen geplaatst. Deze vijf cameravallen zijn vervolgens verplaatst in het omliggende gebied en hebben daar van 31 mei tot en met 24 juni 2021 gestaan. De posities van de camera's zijn weergegeven in figuur 2.

Notitie

Figuur 2 Posities cameravallen Eeserwold. Bron achtergrond - Satellietdataportaal.

Twee van de vijf wildcamera's zijn gemonteerd in een zogenaamde mostela¹ en drie camera's in een struikrover². De cameravallen zijn verdekt opgesteld en zodanig geplaatst dat er optimaal zicht was op (potentiële) verblijfplaatsen, verbindingzones en foerageergebied. Tussentijds zijn de camera's in het veld gecontroleerd op functioneren, is beeldmateriaal uitgelezen en zijn batterijen verwisseld. De verkregen beelden zijn geanalyseerd op aanwezigheid van kleine marterachtigen en egel. Zie tabel 1.1 voor een overzicht van de bezoekenmomenten en weersomstandigheden ten tijde van de bezoeken.

1 Mostela - wildcamera gemonteerd in een houten kast toegankelijk via een inloop buis voorzien van een maatlat – lokstof visolie.

2 Struikrover - wildcamera gemonteerd in een aan de voorzijde open houten kast met een blikje vis als lokmiddel.

Notitie

Tabel 1.1 – Overzicht onderzoeksmomenten.

Datum	Type onderzoek	Weersomstandigheden
06-05-2021	Plaatsen wildcamera's (nr. 1 t/m 5)	Bewolkt, droog, 10°C, weinig wind
20-05-2021	Controle wildcamera's (uitlezen en batterijwissel)	Half bewolkt, droog, 16 °C, matige wind
31-05-2021	Verplaatsen wildcamera's en uitlezen data (nr. 6 t/m 10)	Helder, droog, 22°C, weinig wind
10-06-2021	Controle wildcamera's (uitlezen en batterijwissel)	Onbewolkt, droog, 21 °C, weinig wind
24-06-2021	Ophalen wildcamera's en uitlezen data	Half bewolkt, droog, 18 °C, weinig wind

Resultaten

bunzing, hermelijn en egel

Tijdens het aanvullende onderzoek met cameravallen zijn bunzing, hermelijn en egel niet vastgesteld. Verblijfplaatsen van overige bunzing, hermelijn en egel kunnen op basis van terreinkenmerken, het cameravallen onderzoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) worden uitgesloten.

Wezel

Tijdens het aanvullende onderzoek zijn meerdere waarnemingen gedaan van wezel. Wezel is waargenomen op camerabeelden van camera 2 en camera 5 (figuur 3). Op positie 2 (struikrover) is een wezel waargenomen op 9 mei en op positie 5 (mostela) is een wezel waargenomen op 7 en op 25 mei (figuur 4.1). De waarnemingen komen uitsluitend voor op de percelen die beheerd zijn als tijdelijke natuur. Op de overige camerolocaties zijn geen wezels waargenomen.

Wezels leven solitair met uitzondering van de voortplantingstijd en hebben een territorium wat variabel is in grootte, sterk afhankelijk van het voedselaanbod. Het gebied moet voldoende dekking en schuilmogelijkheden bieden zoals takkenbossen, dichte begroeiingen en rommelhoekjes. Het leefgebied van mannetjes is ca. 1 tot 25 ha groot en overlapt dat van meerdere vrouwtjes die een territorium van ca. 1 tot 7 ha. Wezels doorkruisen hun territorium met enige regelmaat en gebruiken daarbij verschillende rustplaatsen. Rustplaatsen bestaan uit oude gangenstelsels met hollen die bekleed worden met gras en/of bladeren. Jongen worden over het algemeen in mei geboren en zijn na twee tot drie maanden zelfstandig.

De waarnemingen geven een goede indicatie over het gebruik van het gebied door wezel. Op basis van de waarnemingen en de in het plangebied aanwezige terreinkenmerken wordt verwacht dat het gebied gebruikt wordt als verblijfplaats en foerageergebied door wezel. Bij het bouwrijp maken en de aanleg van het geplande bedrijventerrein gaat circa 5 hectare leef- en foerageergebied van wezel verloren. Het is hierbij niet uit te sluiten dat er rust- en/ of voortplantingsplaatsen van wezel verloren gaan.

Voor het vernietigen van verblijfplaatsen en onmisbaar leefgebied van wezel is het noodzakelijk om een ontheffing Wet natuurbescherming te verkrijgen bij de provincie Overijssel. Voor het verkrijgen van een ontheffing is voor het verlies van rust- en/ of voortplantingsplaatsen compensatie van leefgebied noodzakelijk. Nieuw te realiseren leefgebied dient van vergelijkbare of betere kwaliteit of oppervlakte te zijn dan het leefgebied dat verloren zal gaan³.

³ Bron: Soortenbescherming in Overijssel – Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing – Scholten-Huizendveld, H.T. _ Februari 2021.

Notitie

Figuur 3 - Wezel (*Mustela nivalis*) links - aangetoond in een mostela (camera 5) en rechts - middels een struikrover (camera 2).

Met het oog op de tijdelijke natuurfuncties van verschillende percelen in het gehele ontwikkelingsgebied “het Eeserwold” zijn in de afgelopen jaren reeds groene zones (EVZ’s) aangewezen die niet voor kaveluitgifte in aanmerking komen, maar die dienen als groene buffer bij het op termijn verwijderen van de tijdelijke natuur op de twee percelen binnen het plangebied. De stroken hebben zich in de tussentijd kunnen ontwikkelen naar volwaardige natuur met natuurvriendelijke oevers, opgaande begroeiing riet en ruigte. Qua oppervlakte en kwaliteit bieden de aangelegde stroken ruim voldoende compensatie voor het verlies aan leefgebied binnen het plangebied.

Circa 20 hectare van de “groene bufferzones” zijn inmiddels in bezit en beheer bij Landschap Overijssel, het betreft de ecologisch verbindingszone (EVZ) aan de zuidoostzijde van het Eeserwold. De overige bufferzone tussen wonen en werken is ca. 1,8 hectare groot. De bufferzones blijven onaangetast.

Conclusie

Voor het vernietigen van verblijfplaatsen en onmisbaar leefgebied van wezel is het noodzakelijk om een ontheffing Wet natuurbescherming aan te vragen bij de provincie Overijssel. In een separaat traject is deze procedure reeds in gang gezet. De verwachting is dat deze ontheffing wordt verleend. Omdat er uitzicht is op een ontheffing Wet natuurbescherming vormt de aanwezigheid van wezel geen belemmering voor de vaststelling van het bestemmingsplan.